

Бары дойдулар пролетарийдара, холбохунг!

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т
1931 сыл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 10 (5831)

1983 сыл. Тохсунь 22 күнэ
СУБУОГА

Сыаната
2 харчы

ОПЫТЫ АТАСТАНЫ Т Р И Б У Н А Т А

Оройуон норуотун хаһаайыстыбатын бастынгана бүтүгүнү слета ураты эппиэттөөх, үрдүк көрдөбүлээх кэмгэ аһыллар. Пятилетка үһүс, сүрүн, сылыгар дойду экономическай уонна социальнай сайдымтын үрдүк кирбиилэрин биһирээбит ССКП Кини Комитетын сэттинньитээби (1982 с.) Плехума партия уонна норуот иннигэр производственной уонна үлэ дьисциплиниэтин бөбөрөгүтүү, кэмчилээһин режимин күүһүрдүү, хаһаайыстыбаннайа суох буолууну утары охсуһуу сөрүктарын ордук чорботон, тоһоҕолоон туруорда. Онон эппиэттээн Москва бастыг предпринимателей коллективтара «Чистотэ, хайбабылы — үлэ быһыыгынан!» девизтээх сана бачаабы кэтэхтүлэр. Слет кытыылаахтара — рекордсменнар, чемпионнар, идэлэринэн чулуулук, аналлаах бириистэр хаһаайыктара — итиннэхэ бэйэлэри сыһааннарын биллэрэхтэрэ, опыткаларын атастаахтара, кайдах өссө үчүгэйдик үлэлииргэ этийдэри кыллэрэхтэрэ.

1952 сыл, юбилейдаах сыл, былааннарын уонна эбэһэстэлибэлэрин оройуон сүһүгүнэн ситиһиктээхтөр. Ол эрэри, совхозтарга бастыгнар слеттарыгар, атын үлэ коллективтарын производственной муннахтарыгар бэлэстэммитин курдук, туһасылла илик ис кыахтар өссө да элбэхтэр, хаадылаах салаалар, быһаарылла илик боппууостар аһаада суохтар.

Совхозтарга сирин оҕорууга болгомто ситэ ууруллубат, үүнүүнү ылым өтүс намыһах. Бу улахан итэҕэни хайдах туоратабыт, тосту обүлүүнү «уохтан саҕалыбыт? Ыһымсирин кэгэтин, почваны таһаастааһын, үүнүүнү көрүүнү-хараһын, ууссарын, туһааннаах үлэнигэр эппиэттэһэтирин үрдэтин боппууостара элекка ситиһин ырыталаахтара.

Оройуонга общественнай сүөһү туһата суох өлүүтэ таһса, аһыйахтаабыр элбик турар. Бириннээх — эппиэттэһэ намыһаа. Манна эмиз эһиги, бастыг-мак дьонор, тылымт-өскүт тийэрэ, сирэй колобурт уонна көрдөбүлүгүт эрэйиллэр.

Сүөһү интигитигэр биһир сүрүн итэҕэһинэн илии марахан үлэлэрин механизациялааһын бытаанник олохтоноро буолар. Бу үлэни туһааннаах салаааччылар уонна специалистар инэн-тоҕон, сыал-сорук суруорунан дьарытамматтар. Оттон ол охсуута улахан. Фермаларга үлэнигэр илии тийбэтэ, үлэ-хамнас кыаллыбата интигит элбэх сибээстээх. Маныаха бастыг механизатордар, инженернэй-техническай үлэнигэр инициативалара ханнаан? Туту оҕоруохха?

Тыа хаһаайыстыбатыгар, атын да салааларга итэҕэс-быһаас ити эрэ буолуо дуо, элбэх. Слет кытыылаахтара бэйэлэрин хабааннарынан чопчу боппууостарга анаан-миһэн көпсөтэр, болгомтону тардар эбэһинэстээхтэр.

Бүтүгүнү улахан сүмүүгэ производство, үлэ дьисциплиниэтин бөбөрөгүтүү, «Үлэ бириэмэтин — үлэҥэ эрэ!» дьэ дьини тутуһуу, москвичтар сана бачаабынарын ойөөһүн эмиз кинигик кэпсэтиллээхтээх. Бу сүһүк суолталаах государственнай дьыалада производство бастыгнара, социалистическай куоталааһы кыайылаахтара — эһиги холобургут ураты суолталаах, тылымт-өскүт мыйаһыт-наах. Слет трибуна итиннэхэ туһанылаахтара.

Уопсайынан, кэпсэтиэх, санааны атастаһах, опыты үлэстиих элбэх. Онон юбилейдаах сылаабы үлэ түмүктэрин бары өттүнэн диригитик дүүдэлэһэн ситиһилибитин чинтээгэ, итэҕэтэри туораттарга, сүрүн күүһү хаадылаах салаалары оро көтөбөргө уураарга, пятилетка үһүс сылыгар бэлэстэммит кирбиилэри халбаҥа суох ыларга сүбэни холбоһун — слет сүрүн соруга итинник.

Биһиги маяктарыт

Шофер НЕУСТРОЕВ Константин Изотович (карл Маркс аагынан совхоз Одьулууннаагы отделе-ниета) — үүт таһар автомобил-нан 20000 тонна-километры оҕо-рон 1979 сыллаахха Карл Маркс аатынан совхоз шофера И. Г. Ни-конов олохтообут рекордун 6723 тонна-километрынан тупсарда. Тракторист МАКАРОВ Семен Николаевич («Чурапчы» совхоз

Оройуон рекордсменнара

Сыланнаагы отделе-ниета) — ДТ-75 тракторынан 4486 эталоннай-гек-тары оҕорон 1980 сыллаахха бө-йөтэ олохтообут рекордун 68,7 эталоннай гектарынан аһарда. КИЛЭНКИ сиплэстиир звенота («Чурапчы» совхоз, звеньевой Захаров Гаврил Васильевич) — гектартан 250 центнер күөх маас-саны ылан 1981 сыллаахха Субу-рууснай аатынан совхозтан Д. Д.

Егоров звенота олохтообут рекор-дун 47 центнеринэн куоһарда. ХОПТОБО АВМ агрегатын зве-нота (Эрилик Эристин аатынан совхоз, звеньевой Аммосов Яков Дмитриевич) — 443 тонна от мээк-кэтин бэлэмнээн 1976 сыллаахха Карл Маркс аатынан совхозтан Г. Г. Кардашевскай звенота олох-тообут рекордун 23 тоннаан туп-сарда.

КАРЛ МАРКС ААТЫНАН СОВХОЗ КОЛЛЕКТИВЫН СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ ЭБЭҺЭЭТЭЛИСТИБЭТЭ

Биһиги — Карл Маркс аатынан совхоз рабочайдара, инженернэй-техническай үлэнигэр уонна улууспалаахтара — партия XXVI дьини, ССКП КК ыам ыйынаагы уонна сэттинньитээби (1982 с.) пленумнарын уураахтарын, пятилетка үһүс, сүрүн, сылын аһааннарын ситиһинээхтик олохтор туһугар манник соци-алистическай эбэһэстэлибэти аһаабыт:

СҮӨҮ ИНТИГИГЭР

— ынах сүөһү уонна сылгы-ны интиг былаанын толоруолут, сирин деловон таһымын аас-тыт сылааһар 8 бырыһыан, ку-лун деловонун 5 бырыһыан үрдэ-мэхтэ;

— хас биридии фуражнай аһахтан үүтү ыһыһы, былааны 50 кг апаран, 1500 кг тиэрдэхтэ, үүт валовый ыһыһы былаанын 10 тоннаан, государствога тут-лары соруудаһын 50 тоннаан аһааһыт, үүт таһаарыһаһын 18 бырыһыанга тиэрдэхтэ, 52 бырыһыана бастагы суортааһы-нан барарын хааччылааһыт;

— государствога туттарылар сүөһү орто ыһааһынын 325 кг тиэрдэн, былааны таһынан 10 тонна эти аһыһылааһыт, үрдүк уонна ортону үрдүнэн уйуулаа-һынан ынах сүөһү 90 бырыһы-нын туттарыаһыт;

— былааны таһынан 2 тыһ.

солк күндү түүһээби соҕууоһа-лааһыт;

ХОНУУ ҮЛЭЛЭРИГЭР

— сирин оҕоруу культуратын тосту үрдэтээһыт, агрономиче-скай дьыалалары бириэмэтигэр уонна үчүгэй хаачыстыбалаахтык толоруохтэ, 2000 гектарга туо-рахтаах культуралары ыһаа гектарга ортотунан 7,5 центнер үүнүүнү ыһааһыт, ол иннигтэн бастайааннай идэтибит инки звенону тэрийиэхтэ;

— Болугурга нүөлсүтүүлээх сиргэ сүөһү аһыһа буолар культуралары үүнүгэр идэти-бит звенону тэрийиэхтэ, Телой Дирингэр 100 гектардаах бааһы-наны үлэҥэ кыллэрэхтэ;

— 185 тонна оҕуруот аһын үү-нүүтүн ыһааһыт, 175 тоннаны государствога туттарыаһыт.

ТЕХНИКА ҮЛЭТИГЭР

— тракторнай парк 108050 эта-лоннай гектар, автопарк 2250 тыһ. тонна-километр үлэни оҕо-руохтара;

— Болугур механизатордарын ыһырыһыларын автомашинала-ры уонна трактордары саахала суох үрдүк оҕорумтуолаахтык үлэстээхтэ, уматыгы уонна оҕуруоһу 0,5 бырыһыан кэмчи-лэхтэ;

— 240 сүөһүнү көрүүнү-хара-һыны толору механизациялаа-

һыт, 600 сүөһүнү уулатар, 400 ыһааһы ыһар уонна 440 сүөһү по-нуомун ыһаастыһар быстах ме-ханизацияны кыллэрэхтэ.

ТУТУУ ҮЛЭТИГЭР

— капиталнай тутууга көрүл-лэр үбү толору туһаныаһыт, си-териллэбэтэх тутуу аһсаанын мунутуурдук аччатыаһыт, ту-тулар объектары болдьохтору-гар, үчүгэй хаачыстыбалаахтык үлэҥэ кыллэрэхтэ. Уонтан итэ-гэһэ суох квартираны сана ту-туохтэ;

— отделение аһсын уонтан итэ-гэһэ суох киһилээх бастайааннай тутар биригээдэни тэрийиэхтэ, 5000 кубометр тутуу маһын бэлэм-нээн ыһаа ыйылар дири миэстэ-тигэр кыллэрэхтэ, кулун тутар 1 күнүттэн бары пиломалар тохтоло суох үлэлиилэрин хаа-чылааһыт.

Бу эбэһэстэлибэтигэр толо-роп туһугар москвичтар бачаабы-нарын кизиктик ойөөн үлэ үрдүк тэһэһиһин, дьисциплиниэтин көрдөрүөхтэ, кэмчилээһин режи-мин кытаанахтык тутуһуохтэ, ааспыт сылы кытары тэһиэстэ-хэ үлэ оҕорумтуотун 2 бырыһыан үрдэтээхтэ.

(Эбэһэстэлибэ үлэ коллективтарынан ыһыһына, производство бастыгнарын слетунан биһирэннэ).

«Якутсельстрой» меха-низировааннай учааста-тын А. Н. Иванов сала-лааччылаах тутуааччыла-рын биригээдэте ааспыт сылга 257 тыһ. солкуо-байдаах тутар-тангар үлэ-ни толорбута. Онон бы-лааным лаппа аһа-рыта. Тутуааччылар пя-тилетка үһүс, сүрүн, сы-лын уларнайдык саҕа-лаатылар: бөбөһээти ту-ругунан сыл саҕалаһы-лаһтан 16 тыһ. солкуо-байдаах үлэни ыһыт-лар. Биһиги тутуааччы-лар 12 квартиралаах

олорор дьылаһыгар түп-күктөр холоудаларын олордуга киридилэр. Антон Николаевич коллективка инициатива-лаах, саҕабылаах сала-лааччы быһыһынан саланалар. Чурапчы сельсоветыгар 28 М-дээх быһаардыр уокурукка чулуу үлэнигэр депутатка инициативынан биһир са-таанан туруордулар. Снимокка: А. Н. Ива-нов көтөбөр кырааны үлэстэр. П. Оконешников фотота.

